CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

MWO 2016

UZUPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD	PESEL

miejsce na naklejkę

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

POZIOM ROZSZERZONY

DATA: **6 czerwca 2016 r.**
GODZINA ROZPOCZĘCIA: **9:00**
CZAS PRACY: **180 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 26 stron (zadania 1–32). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu albo pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Możesz korzystać z kalkulatora prostego.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

Układ graficzny
© CKE 2015

Zadanie 1. (0–1)

O rodzaju kategorii społecznej

Jednostki mogą wpływać na siebie, ale nie są od siebie zależne. Nie mają wspólnej tożsamości lub mają ją w minimalnym stopniu. Przykładem takiej formy są ludzie w kinie.

Na podstawie: D.T. Kenrick, S.L. Neuberg, R.B. Cialdini, *Psychologia społeczna. Rozwiązane tajemnice,* Gdańsk 2002, s. 610.

Zaznacz nazwę kategorii społecznej, której dotyczy tekst.

A. zbiorowość społeczna

B. środowisko lokalne

C. grupa społeczna

D. tłum

Zadanie 2. (0–1)

O zjawisku społecznym

Jest to stan, w którym system normatywny traci koherencję i zmienia się w chaos. Drogowskazy działania – celów i środków – stają się nieostre, niejednoznaczne. [Węższe ujęcie tego zjawiska społecznego zaproponował Robert Merton, według którego jest to] specyficzna rozbieżność między afirmowanymi w danym społeczeństwie wartościami, a postulowanymi w nim normami mającymi służyć osiąganiu tych wartości.

P. Sztompka, *Socjologia. Analiza społeczeństwa*, Kraków 2002, s. 275.

Podaj nazwę zjawiska społecznego opisanego w tekście.

.....

Zadanie 3. (0–1)

O eksperymencie laboratoryjnym

W najprostszej klasycznej wersji eksperyment Ascha polegał na oszacowaniu przez badanych długości [odcinków] narysowanych na tablicy […]. Odcinki wyraźnie różniły się długością, a badanych pytano, czy długość ich jest taka sama, czy różna. Osoby poddawane eksperymentowi znajdowały się w grupie złożonej z pomocników eksperymentatora, którym pytanie o długość odcinków zadawano najpierw, oni zaś odpowiadali, że odcinki te są równej długości. Okazało się, że większość badanych udzieliła odpowiedzi zgodnych z odpowiedziami poprzedników i sprzecznych ze świadectwem własnych zmysłów.

B. Szacka, *Wprowadzenie do socjologii*, Warszawa 2001, s. 167–168.

Na podstawie tekstu zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

W tekście przedstawione zostało zachowanie charakterystyczne dla

A. dewiacji.

B. negatywizmu.

C. konformizmu.

D. nonkonformizmu.

Zadanie 4. (0–1)

Rysunek satyryczny

Na podstawie: demotywatory.pl

Wyjaśnij paradoks przedstawiony na rysunku.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (0–1)

Zaznacz dwa zdania zawierające opinie.

A. W aktywizacji osób niepełnosprawnych ważną rolę odgrywa strona internetowa Zerobarier.pl.

B. Serwis jest poświęcony tematyce aktywnego wypoczynku osób z dysfunkcjami.

C. Można tu znaleźć także wirtualne spacery po polskich obiektach turystycznych.

D. Internauci zgłaszają ciekawe propozycje warte uwzględnienia.

E. Część z nich otrzymała drukowane wydanie przewodnika.

Na podstawie: *Ruszamy w Polskę bez barier*, „Do Rzeczy” 2013, nr 29.

Zadanie 6. (0–1)

O kategoriach społecznych na rynku pracy

[W przypadku osób młodych czynnikami przesądzającymi o ich szansach na rynku pracy są:] poziom wykształcenia, posiadane kwalifikacje oraz dodatkowe umiejętności, takie jak: obsługa komputera, znajomość programów komputerowych, prawo jazdy, znajomość języków obcych itp. [...]. Ludzie młodzi są ponadto najbardziej mobilną i płynną grupą, stąd istnieje duże ryzyko odejścia ich z pracy (np. ze względu na zbyt niskie, ich zdaniem, wynagrodzenie, niski prestiż dotychczasowej pracy), stąd obawy pracodawców co do inwestowania w ich kwalifikacje.

Pauperyzacja długotrwale bezrobotnych i członków ich rodzin wpływa negatywnie na morale i postawy społeczne tych osób, powodując ich społeczną izolację, zagrożenie degradacją i patologią społeczną, zmiany w sferze psychicznej i silną zależność od świadczeń opieki społecznej. Długotrwale bezrobotni nie są w stanie konkurować na rynku pracy z innymi bezrobotnymi, nie mówiąc o osobach już pracujących. W populacji długotrwale bezrobotnych znajdują się najczęściej osoby o bardzo niskich i niskich kwalifikacjach, słabo zintegrowane z rynkiem pracy, mało mobilne, nieposiadające umiejętności poszukiwania pracy, bez doświadczenia zawodowego.

W. Kwiatkowska, *Bezrobocie w grupach problemowych na rynku pracy w Polsce*, „Acta Universitatis Lodziensis" 2012, Folia Oeconomica, 268, s. 129–130.

Na podstawie tekstu przedstaw różnicę we wpływie mobilności osób młodych oraz osób długotrwale bezrobotnych na ich szanse na rynku pracy.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0–1)

Tabela. Autoidentyfikacje w Polsce

Czy uważa się Pan(i)	Ogółem	Wykształcenie		
		podstawowe, zasadnicze zawodowe	średnie	wyższe
	dane w % *			
wyłącznie za Polaka	60	76	55	26
za Polaka i Europejczyka	35	21	38	65
za Europejczyka i Polaka	3	1	5	5
wyłącznie za Europejczyka	1	1	1	2

* Pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć".

Na podstawie: *Instytucje i obywatele Unii Europejskiej*, Komunikat z badań CBOS BS/56/2013.

Podaj zależność pomiędzy poziomem wykształcenia a autoidentyfikacją wielopłaszczyznową. Uzasadnij odpowiedź, przytaczając dane z tabeli.

.....

.....

.....

.....

.....

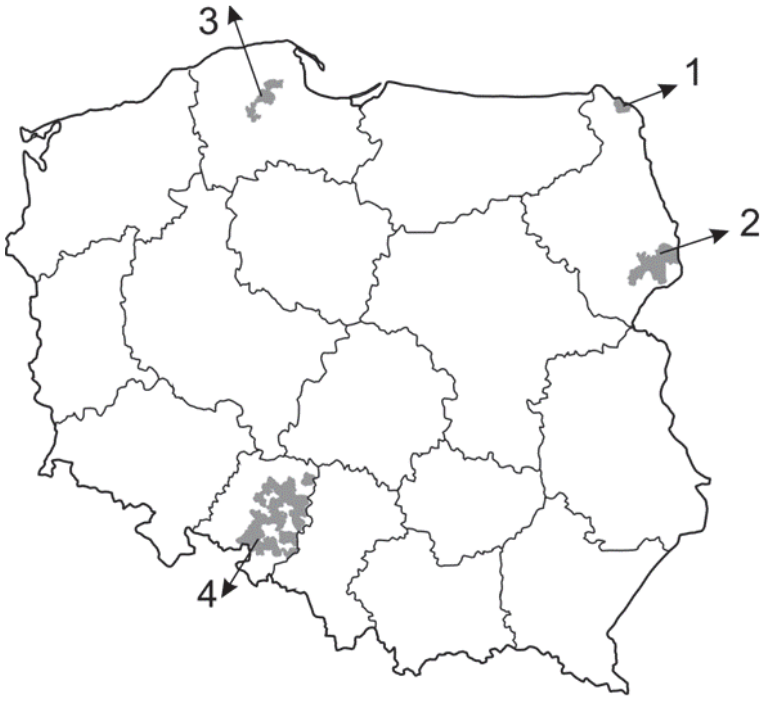
Zadanie 8. (0–2)

O spisie powszechnym w Polsce

W spisie ludności w 2011 r. po raz pierwszy w historii polskich spisów powszechnych umożliwiono mieszkańcom Polski wyrażanie złożonych tożsamości narodowo-etnicznych. […] Były to zarówno deklaracje przynależności do grup narodowych i etnicznych, jak i etno-regionalnych, regionalnych, a nawet lokalnych. […] Do liczniejszych grup deklarujących w spisie ludności 2011 inną niż polska tożsamość narodowo-etniczną, […] mniejszych niż zbiorowość deklarujących narodowość niemiecką, należy zaliczyć jeszcze społeczności ukraińską (51 tys.) i białoruską (47 tys.). Kolejne grupy osób […]: społeczność romska (17 tys.), rosyjska (13 tys.), amerykańska (12 tys.) oraz łemkowska (11 tys.) i angielska (10 tys.). Nieco mniej niż 10 tys. osób liczyły grupy deklarujących […] przynależność do społeczności: włoskiej (9 tys.), a także francuskiej, litewskiej i żydowskiej (po około 8 tys.).

Przynależność narodowo-etniczna ludności – wyniki spisu ludności i mieszkań 2011, stat.gov.pl

Mapa polityczna Polski z gminami, w których przed organami gminy można posługiwać się językiem grupy mniejszościowej jako językiem pomocniczym

8.1. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	W tekście wymieniono wszystkie nazwy grup, których języki są językami pomocniczymi w gminach zaznaczonych na mapie.	**P**	**F**
2.	Język pomocniczy w gminach oznaczonych na mapie numerem 2 to język białoruski.	**P**	**F**
3.	W gminach oznaczonych na mapie numerem 4 jako języka pomocniczego używa się języka grupy mającej w Polsce status mniejszości etnicznej.	**P**	**F**

8.2. Podaj nazwę wymienionego w tekście narodu mającego status mniejszości narodowej w Polsce, który nie jest narodem tytularnym w żadnym z państw z nią sąsiadujących.

.....

Zadanie 9. (0–1)

O referendum w Warszawie

W niedzielę 13 października [2013 r.] od godz. 7 do 21 mieszkańcy Warszawy mogą wziąć udział w referendum w sprawie odwołania Hanny Gronkiewicz-Waltz (PO). Głosowanie będzie ważne, jeżeli do urn wyborczych pójdzie co najmniej 389 430 osób, czyli 3/5 wyborców, którzy uczestniczyli w wyborach prezydenta w 2010 r. Jeżeli większość z nich opowie się za odwołaniem pani prezydent, zostanie ona pozbawiona swojego stanowiska.

wiadomosci.gazeta.pl

Materiał internetowy z okresu kampanii referendalnej w Warszawie w 2013 roku

Na podstawie: 300polityka.pl

Rozstrzygnij, czy zaprezentowany materiał internetowy był oficjalnym plakatem Platformy Obywatelskiej. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – …….

Uzasadnienie – ……

……

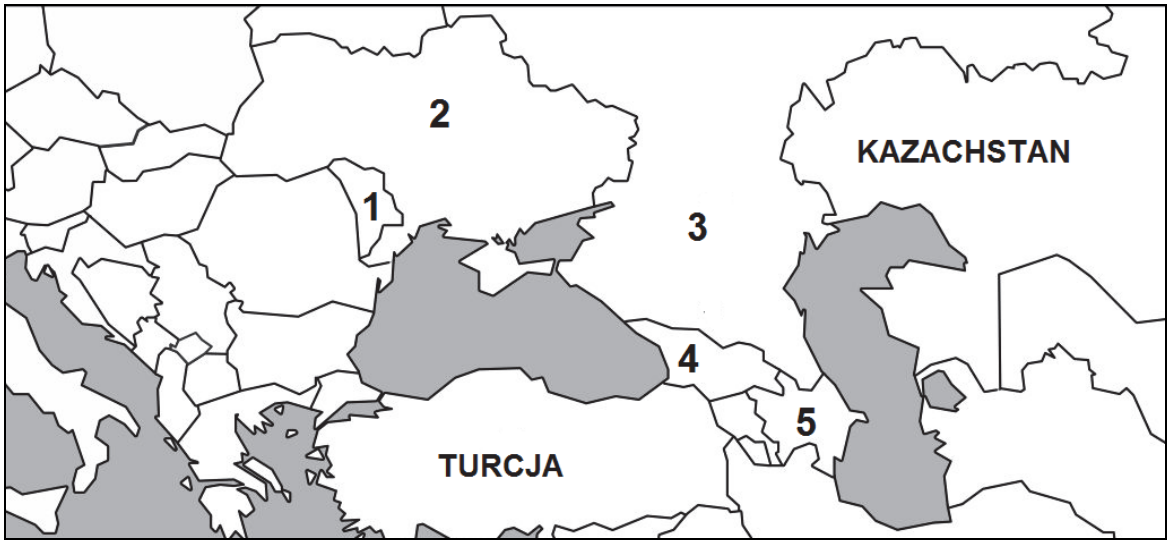
……

……

……

Zadanie 10. (0–2)

Fragment mapy politycznej Eurazji

Na podstawie: www.worldatlas.com

O konfliktach i separatyzmach na obszarze Eurazji

Opis A. W wyniku wojny z końca XX wieku część obszaru tego państwa stała się parapaństwowym organizmem separatystycznym o nazwie Górski Karabach, zarządzanym przez Ormian i wspieranym przez Armenię.

Opis B. Po upadku ZSRR i w wyniku polityki odrodzenia narodowego narodu tytularnego w tym państwie dominująca na obszarach Naddniestrza ludność słowiańska utworzyła – także dzięki wsparciu rosyjskiemu – własny parapaństwowy organizm separatystyczny.

Uzupełnij tabelę – do każdego opisu konfliktu i separatyzmu w danym państwie dopisz nazwę tego państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

	Nazwa państwa	Numer na mapie
Opis A.		
Opis B.		

Zadanie 11. (0–1)

O jednym z typów reżimów politycznych

Reżimowi temu towarzyszy przeważnie ideologia propaństwowa. W dziedzinie polityki władza wymaga od społeczeństwa albo poparcia, albo bierności. Poparcie daje pewne udogodnienia, a bierność pozwala człowiekowi na własne życie prywatne – bez prześladowań ze strony władzy.

Na podstawie: *Społeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych*, red. K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski, Warszawa 2007, s. 292–293.

Podaj nazwę typu reżimu politycznego, którego dotyczy tekst.

.....

Zadanie 12. (0–1)

O typach legitymizacji władzy

Opis A. Wszyscy podkreślają, że Piłsudski roztaczał wokół siebie nieokreślony magnetyczny czar, że zjednywał sobie otoczenie bezpośredniością i humorem. Bywało, że po jednej rozmowie z Piłsudskim adwersarz stawał się jego zwolennikiem.

Opis B. Prezydent Republiki Francuskiej jest wybierany od 1962 roku w wyborach powszechnych, po nowelizacji konstytucji w 2000 roku – na okres 5 lat. Urząd od 2008 roku może sprawować przez dwie kolejne kadencje.

salon24.pl; www.stosunkimiedzynarodowe.pl

Do każdego opisu dopisz nazwę właściwego rodzaju legitymizacji władzy.

Opis A. – .....

Opis B. – .....

Zadanie 13. (0–2)

Fragmenty dzieła *O demokracji w Ameryce*

W czasie Rewolucji Francuskiej istniały dwie przeciwne tendencje, których nie należy mylić; jedna sprzyjała wolności, druga despotyzmowi […]. Rewolucja opowiedziała się jednocześnie przeciw monarchii i przeciw instytucjom prowincjonalnym. Kierowana ślepą nienawiścią niszczyła wszystko, co było przed nią, zarówno władzę absolutną, jak i to, co mogło łagodzić jej siłę. Rewolucja była jednocześnie republikańska i centralistyczna […].

W samej istocie demokratycznych rządów leży to, że władza większości jest bezwzględna, ponieważ nie ma w demokracji nikogo, kto mógłby się jej oprzeć […]. Moralne panowanie większości oparte jest również o zasadę głoszącą, iż interesy większej liczby ludzi winny być stawiane przed interesami niewielu ludzi. […] despotyzm wydaje mi się szczególnie niebezpieczny w czasach demokracji. Kiedy próbuję sobie wyobrazić ten nowy rodzaj despotyzmu zagrażający światu, widzę nieprzebrane rzesze identycznych i równych ludzi […] [O]piekuńcza władza, która chce sama zaspokoić ludzkie potrzeby i czuwać nad losem obywateli[,] […] przyczynia się do ich szczęścia, lecz chce dostarczać je i oceniać samodzielnie. Otacza ludzi opieką, uprzedza i zaspokaja ich potrzeby, ułatwia im rozrywki, prowadzi ważniejsze interesy, kieruje przemysłem, zarządza spółkami, rozdziela dziedzictwo.

Historia idei politycznych – wybór tekstów. Tom II, Warszawa 2001, s. 267–268, 273–274, 276.

13.1. Zaznacz, kto jest autorem tekstu.

A. Alexis de Tocqueville

B. Joseph de Maistre

C. Eduard Bernstein

D. Leon XIII

13.2. Sformułuj argumenty uzasadniające, że poglądy przedstawione w tekście nie są typowe dla komunizmu.

- .....

.....

- .....

.....

Zadanie 14. (0–2)

Tabela. Wyniki wyborów do Bundestagu w latach 2005–2013

Partia	2005	2009	2013
	% głosów liczba mandatów		
Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna (CDU) / Unia Chrześcijańsko-Społeczna (CSU)	35,2% 226	33,8% 239	41,5% 311
Socjaldemokratyczna Partia Niemiec (SPD)	34,2% 222	23% 146	25,7% 193
Partia Lewicowa (Linkspartei.PDS)* Lewica (LINKE)*	8,7% 54	11,9% 76	8,6% 64
Związek 90 / Zieloni (GRÜNE)	8,1% 51	10,7% 68	8,4% 63
Wolna Partia Demokratyczna (FDP)	9,8% 61	14,6% 93	4,8% 0

* Formacja w 2005 roku startowała w wyborach do Bundestagu pod nazwą Partia Lewicowa (Linkspartei.PDS), a w 2009 i 2013 roku – pod nazwą Lewica (LINKE).

Na podstawie: parties-and-elections.eu

14.1. Rozstrzygnij, czy system partyjny Niemiec ma charakter systemu dwuipółpartyjnego. Odpowiedź uzasadnij, odnosząc się do wyników wyborów z lat 2009 i 2013.

Rozstrzygnięcie – …….

Uzasadnienie – ……..……

……...……

……...……

……...……

……...……

……...……

……...……

……...……

14.2. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	W wyborach do Bundestagu wyborca dysponuje dwoma głosami – jeden z nich oddaje na kandydata w jednomandatowym okręgu wyborczym.	**P**	**F**
2.	W czasie rządów kanclerz Angeli Merkel dwukrotnie istniała w Niemczech tzw. wielka koalicja.	**P**	**F**
3.	Próg wyborczy w proporcjonalnej części wyborów do Bundestagu wynosi 4%.	**P**	**F**

Zadanie 15. (0–2)

Przepisy prawne dotyczące wyborów parlamentarnych w Rzeczypospolitej Polskiej

Przepis A. Wybory […] są powszechne, równe, bezpośrednie i proporcjonalne oraz odbywają się w głosowaniu tajnym.

Przepis B. Ważność wyborów […] stwierdza Sąd Najwyższy.

Przepis C. W podziale mandatów w okręgach wyborczych uwzględnia się wyłącznie listy kandydatów […] tych komitetów wyborczych, których listy otrzymały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów w skali kraju.

Przepis D. W celu przeprowadzenia wyborów […] tworzy się jednomandatowe okręgi wyborcze.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm.; Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. *Kodeks wyborczy*, Dz.U. 2011, nr 21, poz. 112, z późn. zm. (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Określ, które przepisy prawne dotyczą wyborów do Sejmu RP, a które – wyborów do Senatu RP. W odpowiednie miejsca tabeli wstaw pięć znaków „X”.

	Przepis A.	Przepis B.	Przepis C.	Przepis D.
Sejm RP				
Senat RP				

Zadanie 16. (0–2)

System polityczny jednego z państw

Prezydent zarządza wybory do Dumy Państwowej (izba parlamentu stanowiąca reprezentację narodu) i ma prawo ją rozwiązać w przypadkach i trybie przewidzianych w konstytucji. Mówiąc dokładniej, występują dwa takie przypadki. Pierwszy wtedy, gdy Duma Państwowa trzykrotnie odrzuci przedstawione przez prezydenta kandydatury na stanowisko […] (premiera). W takiej sytuacji głowa państwa powołuje premiera, rozwiązuje Dumę Państwową i zarządza nowe wybory parlamentarne […]. Drugi przypadek, kiedy prezydent może rozwiązać Dumę Państwową, ma związek z procedurą odpowiedzialności politycznej rządu przed parlamentem. Jeśli Duma Państwowa wyrazi wotum nieufności wobec rządu, prezydent ma prawo zdymisjonować rząd lub nie zgodzić się z decyzją Dumy Państwowej. W przypadku gdy Duma Państwowa w ciągu trzech miesięcy powtórnie uchwali wotum nieufności, prezydent dymisjonuje kwestionowany rząd albo rozwiązuje Dumę Państwową […].

M. Bankowicz, *Prezydentury*, Kraków 2013, s. 123.

16.1. Podaj nazwę państwa, którego dotyczy tekst.

.....

16.2. Sformułuj argumenty uzasadniające, że opisany w tekście system polityczny nie jest systemem parlamentarno-komitetowym.

- .....

.....

- .....

.....

Zadanie 17. (0–4)

O działaniach Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Sejm odrzucił w piątek wniosek PiS o odwołanie rządu Donalda Tuska. Za – oprócz PiS – głosowała SP i część posłów niezrzeszonych; przeciwko koalicyjne PO i PSL. SLD i TR wstrzymały się od głosu. Za odwołaniem rządu było 155 posłów, przeciw głosowało 236, 60 wstrzymało się od głosu, nie głosowało 9. Kandydatem PiS na premiera był Piotr Gliński.

Na podstawie: wyborcza.pl

17.1. Zaznacz szereg zawierający nazwy funkcji Sejmu RP realizowanych poprzez działania opisane w tekście.

A. kreacyjna i kontrolna

B. kontrolna i ustawodawcza

C. ustawodawcza i kreacyjna

D. ustrojodawcza i kontrolna

17.2. Podaj nazwę procedury opisanej w tekście.

.....

17.3. Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Procedura opisana w tekście występuje także w systemie politycznym

A. Francji.

B. Niemiec.

C. Wielkiej Brytanii.

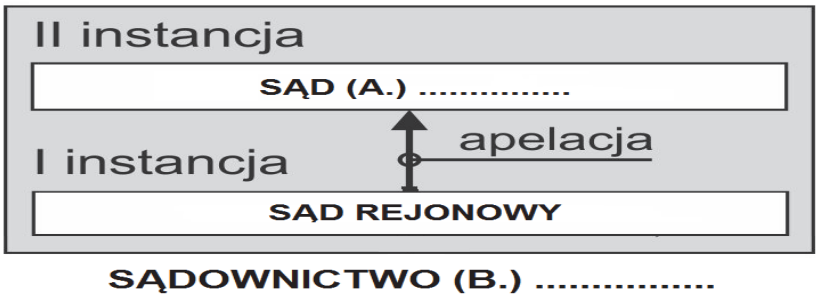
D. Stanów Zjednoczonych Ameryki.

17.4. Podaj pełne nazwy wymienionych w tekście ugrupowań stanowiących, w wyniku wyborów parlamentarnych 2015 roku, opozycję pozaparlamentarną.

- .....
- .....

Zadanie 18. (0–1)

Schemat. Fragment struktury sądownictwa i procedur procesowych w Polsce

Uzupełnij schemat – podaj nazwy sądu (A.) i rodzaju sądownictwa (B.).

A. – .....

B. – .....

Zadanie 19. (0–2)

Przepisy prawne dotyczące organów władzy publicznej w województwie

Przepis A. Art. 3.1. [**Organ A.]** jest:
1) przedstawicielem Rady Ministrów w województwie;
6) reprezentantem Skarbu Państwa, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach […].

Przepis B. Art. 18. Do wyłącznej właściwości **[organu B.]** należy:
1) stanowienie aktów prawa miejscowego;
6) uchwalanie budżetu województwa […].

Ustawa […], Dz.U. […], nr 31, poz. 206 z późn. zm.; Ustawa […], Dz.U. […], nr 91, poz. 576 z późn. zm.
(stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

19.1. Podaj nazwy organów władzy publicznej szczebla wojewódzkiego, których kompetencje przedstawiono w przytoczonych przepisach prawnych.

Przepis A. – .....

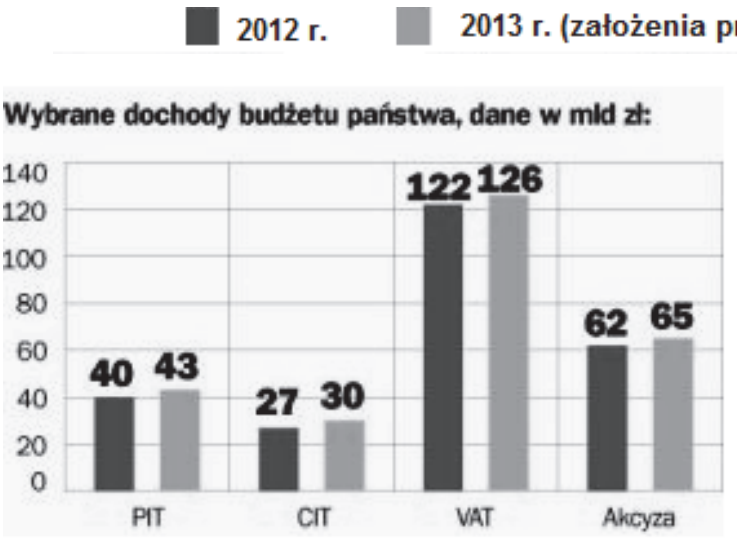
Przepis B. – .....

19.2. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Organ, którego kompetencje przytoczono w przepisie A., należy do rządowej administracji zespolonej w województwie.	**P**	**F**
2.	Organowi, którego kompetencje przytoczono w przepisie B., podlegają organy stanowiące samorządu powiatowego i gminnego funkcjonujące na terytorium danego województwa.	**P**	**F**
3.	Nadzór nad działalnością organów, których kompetencje przytoczono w obu przepisach prawnych, sprawuje Prezes Rady Ministrów RP.	**P**	**F**

Zadanie 20. (0–2)

Wykres i tabela. Budżet państwa w 2012 roku i założenia budżetowe na rok 2013

dochody budżetowe	**292 mld zł**	**299 mld zł**
wydatki budżetowe	**327 mld zł**	**334,5 mld zł**
deficyt budżetowy	**35 mld zł**	**35,6 mld zł**
wzrost PKB	**2,5%**	**2,2%**
inflacja	**4%**	**2,7%**
bezrobocie	**13%**	**13%**

Na podstawie: […]/resources/1212,ekonomia

20.1. Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Wpływy z podatków od osób fizycznych w 2012 roku były wyższe od wpływów z podatków od osób prawnych.	**P**	**F**
2.	Tempo wzrostu przeciętnego poziomu cen w gospodarce w latach 2012–2013 miało obniżyć się o 1,3%.	**P**	**F**
3.	Relacja między wysokością dochodów i wydatków państwa w latach 2012–2013 miała ulec odwróceniu.	**P**	**F**

20.2. Rozstrzygnij, czy w założeniach budżetowych na 2013 rok przewidywano spadek PKB Polski. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – …….

Uzasadnienie – ……

……...……

……...……

……...……

Zadanie 21. (0–1)

O stawce jednego z podatków

Na podstawie […] art. 5 i 7 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych […]
§ 1. Ustala się roczne stawki podatku od nieruchomości w następujących wysokościach: […]
1) od gruntów
a) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków [–] od 1 m^2 powierzchni użytkowej 0,89 zł, […]
2) od budynków:
a) mieszkalnych [–] od 1 m^2 powierzchni użytkowej 0,75 zł […].

Dziennik Urzędowy […], dn. 30.11.2015 r., poz. 4819 (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Zaznacz prawidłowe dokończenie zdania.

Akt prawny, którego fragment zaprezentowano, to

A. rozporządzenie ministra finansów.

B. uchwała rady miejskiej.

C. zarządzenie wojewody.

D. ustawa.

Zadanie 22. (0–2)

O zmianie ustawy zasadniczej (art. 235. *Konstytucji RP*)

1. Projekt ustawy o zmianie Konstytucji może przedłożyć co najmniej 1/5 ustawowej liczby posłów, Senat lub Prezydent Rzeczypospolitej.
4. Ustawę o zmianie Konstytucji uchwala Sejm większością co najmniej 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy ustawowej liczby posłów […].

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

22.1. Podaj konstytucyjną nazwę organu władzy Rzeczypospolitej Polskiej, <u>niemającego</u> uprawnień do wniesienia projektu ustawy, o którym mowa w przytoczonych przepisach prawnych, ale dysponującego inicjatywą ustawodawczą w zwykłym trybie legislacyjnym.

……...

22.2. Na podstawie jednego z przytoczonych przepisów prawnych wyjaśnij, na czym polega różnica między trybem uchwalania ustawy o zmianie *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* a zwykłym trybem legislacyjnym.

……...

……...

……...

……...

Zadanie 23. (0–2)

Przepisy prawne dotyczące procedury odwoławczej

Art. 129 § 1. Odwołanie wnosi się do właściwego organu odwoławczego za pośrednictwem organu, który wydał decyzję.
§ 2. Odwołanie wnosi się w terminie czternastu dni od dnia doręczenia decyzji stronie, a gdy decyzja została ogłoszona ustnie – od dnia jej ogłoszenia stronie.

Dz.U. […], nr 30, poz. 168 z późn. zm. (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Kazus

Dnia 8 lutego 2013 r. Ewelinie Pech doręczono decyzję prezydenta miasta z 1 lutego 2013 r. o odmowie zameldowania jej w lokalu pod adresem X. Pouczono w niej, że w przypadku niezgadzania się z decyzją można złożyć odwołanie wprost do organu wyższego stopnia. Wskazano także, że odwołanie wnosi się w terminie 20 dni od doręczenia decyzji.

23.1. Podaj nazwę kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w którym zamieszczono przytoczone przepisy prawne.

……...……

23.2. Rozstrzygnij, czy w podanym kazusie decyzja zawierała prawidłowe pouczenie. Uzasadnij odpowiedź, odwołując się do każdego z przytoczonych przepisów prawnych.

Rozstrzygnięcie: …….....

Uzasadnienie

- .....
  .....
  .....
- .....
  .....
  .....

Zadanie 24. (0–2)

Przepisy prawne z kodeksów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej

Przepis A. Organ powołany do ścigania przestępstw jest obowiązany do wszczęcia i prowadzenia postępowania przygotowawczego, a oskarżyciel publiczny także do wniesienia i popierania oskarżenia – o czyn ścigany z urzędu.

Przepis B. Mężczyzna i kobieta, będący obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, mogą zawrzeć małżeństwo również przed polskim konsulem lub przed osobą wyznaczoną do wykonywania funkcji konsula.

Przepis C. Nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli […].

Dz.U. […], nr 16, poz. 93, z późn. zm.; Dz.U. […], nr 9, poz. 59, z późn. zm.; Dz.U. […], nr 89, poz. 555 z późn. zm. (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Do każdego przepisu prawnego dopisz nazwę kodeksu obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w którym został on zamieszczony.

Przepis A. – .....

Przepis B. – .....

Przepis C. – .....

Zadanie 25. (0–1)

Fragment aktu prawnego chroniącego prawa człowieka

Art. 3. Państwa Strony niniejszego Paktu zobowiązują się zapewnić mężczyznom i kobietom równe prawo do korzystania ze wszystkich praw obywatelskich i politycznych wymienionych w niniejszym Pakcie.

Dz.U. z 1977 r., nr 38, poz. 167. (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Podaj nazwę dokumentu przyjętego przez Organizację Narodów Zjednoczonych, w którym zamieszczono przytoczony przepis prawny.

……...……

Zadanie 26. (0–1)

Konstytucyjne prawa i wolności człowieka w Rzeczypospolitej Polskiej

Przepis A. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.

Przepis B. Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

Przepis C. Osoba, której pochodzenie polskie zostało stwierdzone zgodnie z ustawą, może osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe.

Przepis D. Cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Dz.U. 1997, nr 78, poz. 483, z późn. zm. (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Rozstrzygnij, który z przytoczonych przepisów prawnych <u>zawsze</u> odnosi się do uprawnień wynikających z posiadania polskiego obywatelstwa. Odpowiedź uzasadnij.

Rozstrzygnięcie – …….

Uzasadnienie – ……..……

……...……

……...……

……...……

Zadanie 27. (0–1)

Fotografia. Fragment sali posiedzeń plenarnych organizacji międzynarodowej

Na podstawie: www.osce.org

O działaniach jednej z organizacji międzynarodowych

Aktywna działalność […] przyczyniła się do zmniejszania ryzyka wybuchu nowych konfliktów na terytorium Europy. Konferencje przeglądowe […] czy misje […], choć często nie odnoszą spektakularnych sukcesów, to jednak w znacznym stopniu przyczyniają się do podnoszenia standardów w zakresie […] praw człowieka.

Organizacje w stosunkach międzynarodowych. Istota – mechanizmy działania – zasięg, red. T. Łoś-Nowak, Wrocław 2009.

Podaj pełną polską nazwę organizacji międzynarodowej, której dotyczą materiały źródłowe.

……...……

Zadanie 28. (0–2)

Fragment mapy politycznej Europy w XX wieku

Na podstawie: dzieje.pl

28.1. Podaj rok, w którym zamieszczona mapa straciła aktualność. Odpowiedź uzasadnij.

Rok – ……

Uzasadnienie – ……

……...……

……...……

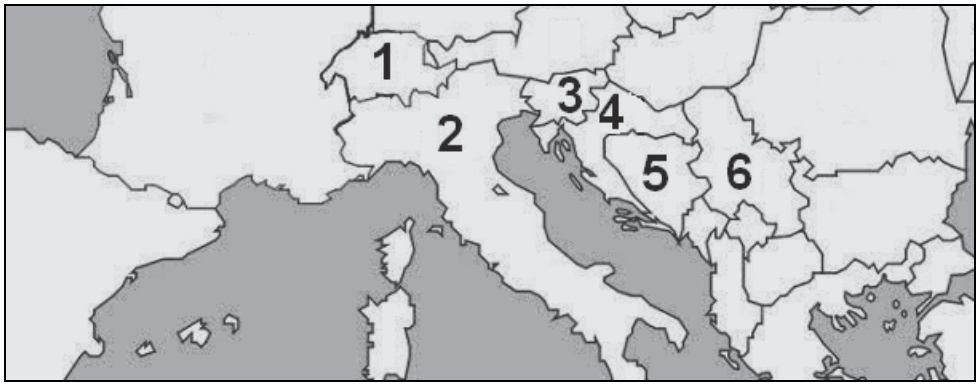
……...……

28.2. Podaj nazwy państw członkowskich Unii Europejskiej, których terytoria w okresie obowiązywania mapy wchodziły w całości w skład nieistniejących współcześnie państw należących wówczas do Układu Warszawskiego.

- ……..…….. • ……..…….. • ……..……..
- ……..…….. • ……..……..

Zadanie 29. (0–2)

Fragment mapy politycznej Europy i Azji

Na podstawie: www.worldatlas.com

Uzupełnij tabelę – do każdej podanej informacji dopisz nazwę państwa i numer, którym oznaczono je na mapie.

		Nazwa państwa	Numer
A.	Państwo członkowskie UE, które ma własną walutę narodową.		
B.	Państwo członkowskie UE, które przyjęło euro po 2004 roku.		
C.	Państwo członkowskie UE, które przyjęło euro przed 2004 rokiem.		

Zadanie 30. (0–1)

Przepisy prawne z aktów prawnych Unii Europejskiej

Fragment A. Do celów zautomatyzowanego przeszukiwania i porównywania danych DNA Polska w pełni wdrożyła przepisy ogólne dotyczące ochrony danych […] i jest uprawniona do otrzymywania i przekazywania danych osobowych na mocy art. 3 i 4 […].

Fragment B. [Niniejszy akt] ustanawia minimalne normy dotyczące określania przestępstw i kar w dziedzinie ataków na systemy informatyczne. Ma […] również na celu ułatwienie zapobiegania takim przestępstwom i usprawnienie współpracy między organami sądowymi i innymi właściwymi organami […]. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania [tego aktu] do dnia 4 września 2015 r.

Dz.Urz. UE. L 3 z 8.1.2013; Dz.Urz. UE. L 218 z 14.8.2013 (stan prawny na 5 kwietnia 2016 r.).

Do każdego przytoczonego fragmentu przyporządkuj nazwę typu aktu prawnego Unii Europejskiej, w którym został on zamieszczony. Odpowiedzi wybierz spośród: decyzja, dyrektywa, rozporządzenie.

Fragment A. – .....

Fragment B. – .....

Zadanie 31. (0–2)

Z wypowiedzi prezydenta jednego z krajów poradzieckich

Doceniam to, że prezydent Kaczyński przyjechał do Tbilisi i spotkał się z mieszkańcami, którzy bardzo na niego czekali – powiedział [prezydent jednego z krajów poradzieckich] […]. Wiem, że Rosjanie planowali w tym czasie zbombardować Tbilisi i tylko dzięki obecności prezydentów w naszej stolicy wycofali się z tej decyzji […]. Dla nas Polacy to zaprzyjaźniony naród. Jest jeszcze jeden naród, który ma podobne doświadczenia i podobnie myśli jak Polacy […]. W pewnym sensie jesteśmy Polakami na południowym Kaukazie.

R. Grodzki, *Polska polityka zagraniczna w XX i XXI wieku*, Warszawa 2000, s. 288–289.

Uzupełnij zdania – podaj nazwę państwa (A.), rok (B.) oraz nazwisko (C.).

Zaprezentowany tekst odnosi się do wydarzeń, które miały miejsce na terytorium **(A.)** …… w **(B.)** ……..…… roku. Autorem przytoczonych słów był prezydent **(C.)** …… .

Zadanie 32. (0–12)

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie.

Temat 1.

Scharakteryzuj cechy społeczeństwa obywatelskiego i jego funkcjonowanie w Polsce.

Materiał źródłowy

Tabela. Aktywność społeczna Polaków w latach 2002–2012

	Odpowiedzi twierdzące (w %)					
	2002	2004	2006	2008	2010	2012
Czy kiedykolwiek zdarzyło się Panu(i) dobrowolnie i nieodpłatnie pracować na rzecz swojego środowiska, Kościoła, osiedla, wsi, miasta albo na rzecz potrzebujących?	58	58	56	47	54	58
Czy w ubiegłym roku pracował(a) Pan(i) dobrowolnie i nieodpłatnie na rzecz swojego środowiska, Kościoła, osiedla, wsi, miasta albo na rzecz potrzebujących?	19	24	23	20	20	20

Na podstawie: orka.sejm.gov.pl

Temat 2.

Scharakteryzuj organizację i kompetencje konstytucyjnych organów kontroli państwowej i ochrony prawa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Temat 3.

Scharakteryzuj politykę zagraniczną Polski wobec sąsiedzkich państw poradzieckich.

Materiał źródłowy

Poranek TOK FM, 18.03.2014 r.

Janina Paradowska: [W] jaką wizję przyszłej Europy, świata wpisuje pan to, co dzieje się w Polsce, pana własną politykę i polską politykę zagraniczną?
Donald Tusk: […] Polska polityka wschodnia musi być polityką spokojną, ale wkomponowaną w politykę europejską i euroatlantycką. […] Do tego potrzebna jest maksymalna wiarygodność Polski we wspólnocie Zachodu. Polska nie może być uznawana za twórcę kłopotów z powodu własnej, narodowej doktryny, a była za taką uznawana. Polska musi mieć własne interesy, ale umiejętnie wpisywać je w interesy Zachodu. Bo największym zagrożeniem w politycznej konfrontacji z Rosją byłoby osamotnienie Polski i brak zrozumienia naszego poglądu na Wschód, Rosję, Ukrainę w innych stolicach europejskich i Waszyngtonie. [...] Najważniejszym dylematem jest, jak być stanowczym i jednocześnie nie narazić Polski na polityczny aut, samotność. […] Polska w Europie, w oczach europejskich i amerykańskich sojuszników jest w grupie najbardziej stanowczych wobec Rosji. […] [N]ie jest sztuką zbudować ekskluzywną, ale dramatycznie niebezpieczną pozycję dla Polski. Sztuką jest budować presję na Rosję, aby sytuacja nie skończyła się katastrofą, tylko powstrzymaniem Rosji […].

Źródło: wiadomosci.gazeta.pl

WYPRACOWANIE

na temat numer …

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS ***(nie podlega ocenie)***